

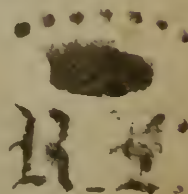
GRUNDLOVSSANGE

1850 - 1886

BRIEF
PTB

GRUNDLOVSSANGE
1850—86.

"Danmarks Værn".

O, Danmark, med din Blomsterkyst
I Havet lagt!
Hvad dækker vel dit åbne Bryst
Mod Stormens Magt?

1862. *C. Hostrup.*

GRUNDLOVSSANGE

1850—1886

SAMLEDE OG UDGIVNE

TIL INDTÆGT FOR FÆDRELANDETS FORSVAR

AF

H. P. B. BARFOD.

LÆGE.

KØBENHAVN, 15. NOVEMBER 1886.

OTTO B. WROBLEWSKYS BOGHANDEL.

THIELES BOGTRYKKERI.

bı ıe]
PTB
00114714

HANS MAJESTÆT

KONG CHRISTIAN DEN NIENDE

GRUNDLOVENS OPHÖJEDE OG TROFASTE VOGTER

TILEGNES

MED ALLERHÖJESTE TILLADELSE

„GRUNDLOVSSANGE. 1850—1886“

ALLERUNDERDANIGST

H. P. B. BARFOD.

TIL KONGEN.

Som ung Du stred den gode Strid
På Sandheds og på Retfærds Side;
At ej er glemt Din Ungdomstid,
Det, Herre Konge, Du skal vide!
Som Mand Dig mødte Trængselskår,
Vort Fædreland fik Ulivssår, —
Til Gud Du håber dog på Vår,
På Fremtids Lys for Folk og Rige.

O, ædle Drot! Med trofast Hånd
Og med Dit rige, varme Hjærte
Du værner selv vor Grundlovs Ånd,
Du deler med os Håb og Smærte!
Stod det til Dig, Du endte brat
Fortærelsens den mørke Nat,
Og Broderkærlighedens Skat
Dit arme, skilte Folk Du rakte.

Den Strid, som raser i vort Land
Vi véd, Du gærne vilde dæmpe;
Og samle alle, Mand ved Mand,
Til imod ydre Vold at kæmpe.
Vil Gud, der kommer atter Dag,
Da tier Strids og Tvedragts Brag,
Da vajer atter Danmarks Flag
For enige og frie Danske.

Gud signe, ædle Drot, de År,
Han end i Gem for Dig må have!
Han bringe Danmark snart en Vår
Med Enighed i Folkegave!
Gud lade Kongens Øje nå
At se sit Land fuldt rustet stå,
Med Sværd i Hånd og Brynjen på, —
Da vilde Kongens Hjærte glædes!

H. P. B. Barfod.

Og for vor Frihed er der ingen Fare.
Så brug den til vort Danmark vel at vare!
Ja Sten på Sten at bære
Til Støtte for vort Land,
Lad det vor Grundlov være
Til Værnet er i Stand!
Til engang vi med Brødre bolde
Grundlovsfest kan i Fællig holde,
Friheds Fest.

5/6 70. **Chr. Richardt.**

Danske Folk, Du vil ej svige
Håbet, bygget på din Tro,
Ej i dit og Kongens Rige
Lade onde Urter gro!
Værget, der din Hånd blev givet,
Smedder Du ej om til Dolk;
Ej Du glemmer: Frihedslivet
Båder kun et ædelt Folk!

5/6 1874. **Pavline Worm.**

Og har vi rejst i Nødens Tid
En Friheds Borg med höje Tinder.
Med Porten bred og Muren vid,
Så Hvermand Plads der inde finder, —
Da skylde vi den Værn og Vagt
Mod Egenråds og Blindheds Pagt,
Mod Tvedragts Ild og Dårskabs Magt;
Ti ud med den vor Saga rinder.

5/6 1886. **C. Ploug.**

Mel.: Vi Sømænd gör ej mange Ord.

Der er hos os et gammelt Ord:
»Med Lov skal Landet bygges«,
Og under Loven fra i Fjor
Vi håbe, det skal lykkes;
Det Kongens er og Folkets Lov,
Med Sandhed vi tör sige,
Og for så vidt den bedste Lov
I noget Kongerige!

Kun förste Gang, med sort på hvidt,
Nu fylder År Grundloven,
Men förste Gang, som förste Skridt,
Er kostbart her i Skoven,
Det förste Ar af Friheds Æt
Er kostbart alle Vegne,
Det giver Folket Lov og Ret
Til sig for frit at regne!

Nu trøstigt vi om breden Bord
Tör synge: Sejer vundet!
Et Tidsrum nyt er fra i Fjor
For Danemænd oprundet,
Med Konge-Lov og Folke-Ret,
Med Friheds-Morgengryet,
Med Torden-Slag og Fjende-Slæt,
Med Danmarks Ros fornyet!

1850.

Vidunder ske end her til Lands,
I Have og på Hede,
Ti i den visne Hæderskrans
Sangfuglen bygger Rede,*)
Og når det ret er ruget ud,
Det Kuld, vi har i Vænte,
Da vorder Kransen atter prud
Med Rosenduft i Rente!

Så for de Små er Lykken stor,
Vi den har oppebiet,
Nu Skål for Loven fra i Fjor!
Med Blod den blev indviet,
Men det var Helteblod, som flød
For Danmarks gamle Rige,
Det gjorde Friheds Morgen rød,
Men strålende tillige!

N. F. S. Grundtvig.

Mel.: Vift stolt på Kodans Bølge.

På Danmarks rige Slette
Engang et Maj Træ stod,
Som Frederik den sjette
For Folket plante lod.
Det kaldte os til Tinge
Alt med sin Fane grön;
Der hen vi skulde bringe
Vort Ønske og vor Bön.

*) Dette sås bogstaveligt ved Øhlenschlägers Grav, hvor en Sangfugl 1850 byggede Rede i den visne Krans på Graven.

Tynd var kun Træets Krone,
Og Stammen var kun kort.
Og Bönnens svage Tone
I Vinden døde bort;
Men Bladene de spæde
Jo Håbets Farve bar,
Og derfor Folkets Glæde
Og Trøst det længe var.

Da mørkned Danmarks Himmel,
Og Kampens Torden lød,
Og Fjendens tætte Vrimmel
Sig over Sletten gød;
Men Folket uforskrækket,
Stod fast om Kongens Stol,
Og gennem Uvejrsdækket
Brød frem vor Juni Sol.

En anden Fredrik talte:
»Mit Folk skal være frit!« —
Da höjt sig Træet hvalte,
Da bredte det sig vidt,
Da blev dets Blade tætte,
Da skød det Grene ny,
Så hele Danmarks Slette
Det Skygge gav og Ly.

Hil står det i sin Sommer,
Vort danske Frihedstræ!
Ti Livets fagre Blommer
Skal trives i dets Læ,
Og Himlens Fugle sjunge
Skal under Løvets Hang,
Og Folkets Røster runge
Med gammel nordisk Klang!

1852.

Hil Ham, som villig valgte
At styre frie Mænd,
Som holdt det Ord, han talte,
Og intet tog igen!
Hil hver en ædel Stemme,
Som var hans Viljes Tolk!
Hil Friheden her hjemme!
Hil Kongen og hans Folk!

C. Ploug.

Mel.: Her under Himmelens blå Tabernakel.

Loven blev til, hvormed Landet skal bygges,
Træet er sat, hvoraf Slægter skal skygges,
Marv er i Stammen, og sund er dets Rod.
Broderlig delte vi, Höje og Lave,
Karrig ej Kongen udmålte sin Gave;
Vi havde Mod til at ta'e derimod.

Men, hvad vi fik uden Kamp, er ej vundet,
Sejerens Krans er endnu ikke bundet;
Kampen vil komme, og nu er den nær.
Det går ej godt, om vi styre i Blinde:
Uden for kule de østlige Vinde,
Og her for inden er Klipper og Skær.

Dog skal det gå, når med Læmpe vi fare
Og ta'er på Vinden og Voverne Vare,
Ja, når hver Mand kun vil göre sin Pligt;
Når vi for Skygger kun ikke er bange,
Når vi ej dysses af Selvsygens Slange,
Men har det Hele og Alles i Sigt.

1852.

Derfor kun fremad til Kamp og til Sejer!
Ej vil vi spare de Kræfter, vi ejer,
Når vi for Dannemarks Fremtid skal slå.
Kongen er trofast, han vil ikke svige;
Folket er enigt, det vil ikke vige;
Landet skal bygges og Loven skal stå!

C. Ploug.

Mel.: Vift stolt på Kodans Bølge.

»Med Lov skal Land man bygge!«
— Det så Kong Frederik —
Hvis Freden skal få Lykke,
Og Frihed skal få Skik;
Og fra sit höje Sæde
Til Folket steg han ned;
Så hjulpes de med Glæde,
Og Loven tog de ved.

De hjulpes med stor Glæde,
Og Loven tog de ved,
Der som en gylden Kæde
Går om vort Vangeled.
Der hegner, — men ej lægger
På ærlig Kraft et Bånd;
Der hæver, men ej stækker,
Vort Vingeslag, vor And.

Den Lov er jævn og billig
Og tålig end dertil,
Og dansk den er, så villig
Hver Dansk den følge vil;

En Fremmed ikke skrev den
Med Stålet, — os til Spot;
Nej, som et Vennebrev den
Gik mellem Folk og Drot.

Så lægge Gud sin Nåde
Alt til den samme Lov,
At længe den må råde
I Danmarks Bøgeskov!
At den må sammenbinde,
Mer tæt end Bælt og Sund,
Hvad der har samme Minde
Og samme Hjærtegrund!

Fr. Barfod.

Mel.: Hvor Bølgen larmer höjt fra Sø.

Vel mødt igen i grönne Vang,
Ved Øresundets Bølge;
Hvor Öjet kan fra Skovens Hang
De stolte Snekker følge.
Vel mødt igen, hvor Håbets Sten
Os under løvdækt Bøgegren
Til Festen fordum samled.

Som den Gang Bøgen stolt mod Sky
End hæver sine Kroner;
Som den Gang, i dens tætte Ly,
Höjt lyde Sangens Toner.
Som den Gang bølger Sundets Bryst
Mod Sjølunds blomsterklædte Kyst;
Og »Stenen« står urokket.

1852.

Men dybt udi dens hårde Barm
Har Kærlighed sig listet,
Mens Enighed med Kæmpearm
Der friske Runer risted.
Og de skal stå mod Tidens Tand,
Dem sletter ingen Avindsmand;
Hver Dansk om dem vil værne.

Og over alle Skovens Træer
En herlig Stamme skuer;
Mens Danmarks lyse Morgenskær
I Kronens Løvtag luer:
Hvor Håbets Frøkorn blev nedlagt,
Et frodigt Træ nu Friheds Pagt
For hele Danmark skærmer.

Vel mødt da her ved Håbets Sten,
Ved Frihedstræets Stamme,
Dets fulde, løvbedækte Gren
Gör ej vort Håb til Skamme.
Ej smittet blev af Folkets Blod
Dets ædle, sunde, stærke Rod,
Nej! Enighed det plejed.

9/4.

Mel.: Jeg lever rolig og munter her.

De sige, Kongen har ingen Små
Og at det kniber med Arvesagen;
Den Tale kan jeg nu ej forstå:
Jeg mener dog, det er klart som Dagen,
At Kongen ejer en prægtig Lille,
Og det var Skam om vi glemme vilde
Kong Fredriks Sön!

Han kom til Verden i Trængsels Stund,
Vi Danske måtte om Vuggen bløde;
Men Kongesönnen var stærk og sund,
De Unges Hjærter ham slog i Møde,
Og Styrke kom til de danske Sværde,
Vi nåede atter til Tyras Gærde
Da han blev født.

I Dag den Lille er fire År,
Ved Fødselsfesten vi nu os glæder,
Mens Våren Armen om Danmark slår
Og pynter Skoven i nye Klæder.
Ak! Dog lidt Frygt vi for Barnet nære,
Ti Rygtet går, at ham operere
Vil Dokterne.

Han nok for tidlig er vænnet fra,
Som Barn han må dog lidt Pleje have!
Og Brødre — nu disse Doktre! — ja —
Hvad om vi dem ingen Praxis gave?
Når så vi blot holde rigtig af ham,
Ja — så kan selv ikke Russen ta'e ham,
Det kan I tro!

Ja lad os pleje den lille Pog,
Så vil vi ham sikkert ikke miste.
Og står det prentet i Skæbnens Bog,
»Kong Fredrik bliver sin Stammes sidste,«
Os Uvejrsskyer skal ikke skrække,
Et Træ er plantet, hvis Grene dække
De Danskes Land.

Har nogen Konge på Jorden vel
En bedre Arving sit Rige givet
End dette Barn, som til Danmarks Held
Den 5te Juni blev skænket Livet!

1853.

Med Tak Kong Frederiks Navn skal mindes,
Så længe Danske i Norden findes,
For denne Sön!

M—t.

Mel.: Hvor Bølgen larmer höjt fra Sø.

Velkommen, Folkets Forårsdag,
Med Frihedssolen oppe,
Og Millioner grönne Flag
I Bøgeskovens Toppe!
Du er en Grænse, der blev sat
Imellem Trældoms Vinternat
Og Manddoms Sommerdage.

Vor Frihed er endnu en Vår,
Der lover mer end yder,
Hvori en Fremtidssæd vi sår,
Men ej dens Frugter nyder;
Og Mangen tabte Håb og Mod
Og sine Arme synke lod,
Fordi han fandt kun Möje.

Og Solen varmer end ej ret,
Og Nattefrosten lurer
På Spirerne, der pippe spædt
Af Markens nye Furer,
Mens en ufrugtbar Hvirvelvind
Koldt over Landet blæser ind
Fra Sönden og fra Østen.

1853.

Men vi har Håb, og vi har Tro,
Og vil ej trætte blive;
Ti på os selv det vil bero,
Om Sæden Frugt skal give.
Mod Trusel kækt vi sætte Trods,
Og Danmarks Konge står med os,
Og Gud vil skænke Lykke.

Velkommen derfor, Forårsdag,
Som endte Vintrens Mørke!
Du bringe skal vor gode Sag
Hvert År forøget Styrke!
For Danmarks Land, for Folk og Drot,
Du varsler rigt, Du lover godt:
Og vi skal Løftet holde!

C. Ploug.

Mel.: Kong Kristian stod ved höjen Mast.

Var Danmarks Vinterdvale lang,
Dog Våren kom!
Mod Sky sig Frihedslærken svang
Og glemte Tuens hårde Tvang,
Og Modersmålets Bølgegang
Fik atter Rum.
Da sprang der Roser hver en Stund
Af den forløste, friske Grund,
Mens giftig Blomst i Sønderlund
Sank knækket om.

1853.

Hin Sten, på Fortids Grave lagt,
    Vor Grundlov god!
Om den står Danmarks Ungdom Vagt,
At ingen Skygger skal få Magt,
Og bytte deres Tågedragt
    Med Liv og Blod!
End ligger Stenen hvor den lå,
Men, sprænges den fra Gravens Vrå,
Da vil den dybe Skrift forgå,
    Som i den stod.

Ja Tågen hviler tung og tæt
    På Fremtids Flod,
Og dyre Perler gælder det:
Ti Danmarks Lykke, Folkets Ret
Dem kaster Bølgen ikke let
    Op for vor Fod;
Men aldrig vorde Håbet træt!
Er Enighed vort stærke Net,
Da vil vi drage tunge Dræt
        Af Fremtids Flod!

Chr. Richardt

Mel.: Kongehånd og Folkestemme.

Frit at tænke, tro og tale,
Det er Folkets gamle Ret,
Som på Bjærge og i Dale,
Så på Marken Videslet;

1854.

Kongens Ord og Folkets Stemme
Lyder i vor Grundlov på:
Frihed har i Danmark hjemme
Derfor skal vor Grundlov stå.

Danmarks Lykke er fra oven,
Har vel nok sin Vintertid,
Grönnes dog igen som Skoven,
Og får atter Sommer blid,
Danmarks Rige, gråt af Ælde,
Rødder slog i Hjærtegrund,
Ej för Stormen rokker Fjælde,
Synker det til Havsens Bund!

Danmarks Plage er fra neden,
Hvor Lindormen har sit Hjem,
Løven dog i Øglereden
Snart sin Klo vil slå med Klem;
Da, som för så tit, i Lunden
Lyde skal fra oven grandt:
Dag er oppe, Sol oprunden,
Ormen brast og Løven vandt!

Danmarks Hjærte alle Dage
Slår for Frihed Liv og Fred;
Lad i deres Ben det knage,
Som ej trives kan derved!
Gid de alle gå til Grunde,
Eller få dog Bod for Mod,
Som vor Frihed os misunde
Dyrekøbt med Helteblod!

Danemænd og Danekvinder!
Gamle, unge, store, små,
I hvis Årer Blodet rinder,
Hvoraf danske Hjærter slå!

1854.

Synger frit på Grundlovs-Festen:
Bladet let sig vender om,
Nærved ingen slår af Hesten,
Folkets Røst er Himlens Dom!

N. F. S. Grundtvig.

Mel.: Der er et Land, dets Sted er höjt mod Norden.

»Mit Folk skal være frit!« — så Kongen talte,
Og ærligt løste han sit Kongeord:
Vor Lov blev til, og Mænd til Tinge kaldte,
Og Staten styred i det nye Spor.
Da skød der Spirer frem, som loved Grøde,
Når trofast Røgt de fik og Pleje öm,
Da strålte Landet som i Morgenrøde,
Og Folket ånded op som af en Dröm.

Fem År forgik. — I dem vandt Loven Styrke,
Og mangen Spire Blad og Blomst har sat;
Men nu på Himlen lejres Skyer mörke,
Og mangen alt tror tabt vor Friheds Skat.
Hvo tör da rane den? — Kom lad os vende
Vor Kraft mod ham og æske ham til Dyst!
Ak, mindre farlig er den ydre Fjende,
End den, vi huse i vort eget Bryst.

Har vi vor Frihed fuldt og sandt benyttet?
Har vi med frejdigt Sind den Vejen brudt?
Har vi med enig Troskab den beskyttet?
Har vi med Glæde gjort, hvad den har budt?

1854.

Nej, altfor ofte har vor Pligt vi sveget,
Og gammel Vane har os ej forladt;
Mens hver kun trolig vogted på sit eget,
Det fælles Eje blev i Vove sat.

O sé, hvor Danmark er en fager Kvinde,
Med Bølgekåben om den runde Barm,
Med Bølgelokker bølgende om Kinde,
Med Mindets blanke Skjold på kraftfuld Arm!
Skal hun Slavindens Kjortel atter bære
Og sé på sine Sönner op med Blu?
Nej, nej! Vor Friheds Fjender skal vi lære,
Vi er et frit og dygtigt Folk endnu!

C. Ploug.

Mel.: Hvor Bølgen larmer höjt fra Sø.

Vær hilset femte Junidag
Med Klangen af Kartover,
Her under Skovens grönne Tag,
Ved Øresundets Vover!
En Luftning over Sletten går,
Og frisk og yndig er den Vår,
Din Frihedssol os lover.

Med Il blev Tempelstenen lagt
I Storm og Ufredstide,
Og Folket måtte holde Vagt
Med Sværdet ved sin Side,
Dog rejste sig det gode Værk;
At Enighed kan göre stærk,
Det fik man her at vide.

O Frihedsborg, lad Nordens Ånd
Beskærme dine Mure!
Se, løftet er alt Fjendens Hånd,
Og onde Magter lure.
Du danske Mand, ved Dag, ved Nat,
Vogt snild og tro din gyldne Skat,
Og hold på Værket Kure!

I Heltekampen, djærv og ren,
Så kækt Du kan Dig værge,
Lad ej din Friheds Ædelsten
Lumsk stjæles bort af Dværge!
Vor Konges Gyldengave god
Vi værne vil med Liv og Blod,
Det her som Mænd vi sværge!

Modtag, vor ædle Danerdrot,
O Fredrik, Folkekære,
I Skoven om dit Sommerslot
Den Tak, vi Dig frembære!
Til Dig vi skue trøstigt hen,
Så snart det gælde skal igen
Vor Frihed og vor Ære!

A. L.

Mel: Kong Kristian stod ved höjen Mast.

Vor Frihed er en Sejerskrans
Fra Farens Tid,
Da Kongen så, med opladt Sans,
At Folkets Magt kun styrked hans,
At Folkets Ret med Kronens Glans
Ej stod i Strid,

Og derfor skifted Arven ud,
Og satte til sit Folk og Gud
Sin Lid.

Hans Tillid ej beskæmmet blev;
Den Prøve stod,
Ej blot dengang, da hårdt det kneb,
Og vi vort nye Frihedsbrev
I Slagets Linje underskrev
Med Hjærteblod,
Men og, da, Tvivl og Frygt tiltrods,
På Kongens Trofasthed vi os
Forlod.

I Danmark aldrig denne Tro
Udryddes skal:
Så lidt som Mistros Svamp skal gro
I Borgers Hjem og Bondes Bo,
Så lidt skal Træskheds Orm sig sno
I Kongens Hal;
Men hvo der Tvedragt vil udså
Imellem bægge, han skal stå
For Fald.

Strål klart, vor Friheds Folkefest,
I Kongeglans!
I Dag vi kaste Bog og Læst,
I Dag er Glæden alles Gæst,
Og Lyd der går fra Øst til Vest
Af Sang og Dans;
Men först, med Tak for Gaven god,
Vi lægge ned for Kongens Fod
Vor Krans.

C. Ploug.

1854.

Mel.: Danevang ved grönne Bred

Folkeliv og Folkelyst,
Som kan aldrig mattes!
Ord i Mund og Sang i Bryst,
Som kan aldrig fattes!
— Det er Friheds gyldne Høst
Alt i Vårens Dage;
Det Erstatning er og Trøst
Imod Savn og Klage.

Det er sandt, vi har ej alt,
Hvad engang vi ha'de;
Mange Håb til Jorden faldt
Ned som visne Blade;
Men vi har til Husbehov
Dog hvad vi behøve,
Når vi kun den skrevne Lov
Rettelig vil øve;

Når vi Friheds friske Vind
Overalt la'er trænge,
Og ej af vort eget Sind
Ude den vil stænge;
Når af Fordom, Lögn og Skin
Ej vi la'er os gækkes,
Men går frem med faste Trin,
Uden at forskrækkes.

Derfor takke vil vor Drot
Vi for hvad han gav os;
Han har ment sit Folk det godt,
Det skal huskes af os.

1856.

Folkeliv og Folkelyst
Trives i hans Rige!
Ord fra Mund og Sang fra Bryst
Til hans Ære stige!

C. Ploug.

Mel.: Kong Kristian lægger ned sit Sværd.

Vor Frihed er på Odels Grund
Et Træ, som vidt sin Skygge breder,
Hvor Sangens Fugle bygge Reder
Og hilse Håbets Morgenstund.
Og Folkets Ånd i Træets Skygge
Har lagt en Grundvold til sin Lykke
Og rejser höjt sit Tankeslot.

Vor Frihed sprang af Kæmpehöj,
Den Ström, hvori sig Bøgen spejler,
Hvor Danmarks Kongesnekke sejler,
Med Banret, som fra Himlen flöj.
Og gyldne Markers stolte Skatte
Den klare Bølge rigt omfatte,
Og hente Næring af dens Dyb.

Vor Frihed er så höj og blå
En Himmel, som ej Nat fordunkler,
Og Danmarks Lykkestjærne funkler
Med ny og herlig Glans der på.
Den lader Liv og Lys neddale
I Bondens Hus, i Vidskabs Sale,
Så Folket ser sin egen Kraft.

1856.

Det unge Træ skal frodigt stå,
Og Strömmens Bølger mægtigt rinde,
Og alle mørke Skyer svinde
Fra Frihedshimlen ren og blå!
Vi véd — det Håb skal aldrig briste —
Det Folk kan ej sin Frihed miste,
Som trofast værner om sin Arv.

V. E.

Mel.: Ved Vintertid, når Skoven står.

Hvad nytter det, et Land er smukt,
At der er nok i Lo og Lade,
At Træet bugner under Frugt,
Og Bordet bugner under Fade;
Hvad nytter det, at Skoven står
Med Bladepragt i tidlig Vår,
Når ingen Friheds-Luftning går
Forfriskende hen over Landet?

Held os! En sådan Luftning gik
Hen over vore skönne Sletter,
Og dobbelt kært vort Land vi fik,
Dets Oldtidsminder og Idrætter,
Ti Heltetiden genfødt blev,
Da under Kampgny Fredrik skrev
Hint folkelige Frihedsbrev,
Det lever evigt med hans Minde!

Han mønted selv vor Friheds Guld
Og gav os det med åbne Hænder; —
Men denne Skat, så underfuld,
Fandt den ej stundom lunkne Venner?

Har vi bestandig følt dens Værd,
Var den os altid lige kær,
Og har med sönligt Sind enhver
Bestandig værnet om hans Gave?

For lidt den kosted os måske —
Hvad lidt kun koster, let man vrager!
Som Træet drysser Blomstersne,
Som Regnen falder på en Ager,
Så mildt, befrugtende og tyst,
Så fredeligt og uden Dyst
Den sneg sig ind i alles Bryst —
Derfor måske så lidt den skattes!

Skal vore Fjender lære os
At holde den i Agt og Ære?
Skal Fjendelist og Fjendetrods
Igen os gi'e en gavnlig Lære?
Og skal vort unge Frihedshåb
Först hilses trindt med höje Råb,
Når det er døbt i blodig Dåb,
Og vi har følt, hvad det har kostet?

Om det vil ske, det véd kun En, —
Men hvad vort Land endnu skal lide,
Hvad end vi friste skal for Mén,
Der er dog ét, vi alle vide:
Foruden Frihed intet Liv!
I den er alt det Skabtes Bliv,
Langt heller Død end Trælleliv —
Vor Frihed vil vi ikke miste!

H. P. Holst.

1858.

Mel.: Vift stolt på Kodans Bølge.

Vort hele Land nu brammer
I festligt Flöjelsskrud;
Fra alle Skovens Stammer
Er Fanerne hængt ud;
I perlestukken Kjole
Til Dans går Bølgen glad,
Og Himlens Fugle jodle
Et evigt Frihedskvad.

Skal vi da ikke kvæde
Så godt, som vi formår,
Vi, som har dobbelt Glæde,
Vi, som har dobbelt Vår?
Ti under Lovets Kupel
På Blomsterhynde blød,
Til Fuglestemmers Jubel
Blev jo vor Frihed fød.

Og rank sig op i Vejret
Dens unge Træ alt skød,
Af sunde Safter næret
Fra Folkets dybe Skød;
Mens Blad i Blad det fletter
Og Blomst ved Blomst udslår,
Det herlig Høst forjætter
Og gyldne Æbler spår.

Og Lynet skal ej splitte
Vor Friheds Abild god,
Og Orme skal ej sidde
Og gnave på dens Rod!

1859.

Ej Stormene skal søndre
Dens Krone, nylig lukt!
Ej Oldenborrer plyndre
Dens næppe satte Frugt!

Ti vi skal passe på den
I tæt og trofast Trup,
Så de kan ikke nå den,
Som drömme om et »Coup«!
At vi har Arme stærke
Og skarpe danske Sværd,
Det skal de få at mærke,
Som komme den for nær!

C. Ploug.

Mel.: Muser har Glæden, Druen kær.

Frihed! Du Nordens kække Mø,
Badet i Blod, kun ej i Tårer,
Født på den grönne gyngende Sø,
Og med Malm i de svulmende Årer:
Solbrun om Kinden,
Vild som en Björn og let som Hinden,
Sad Du ved Strand med Muslingkrans,
Sang i Takten til Sværdenes Dans
Og lod Lokkerne flagre for Vinden.

Munkene trådte Kirkesti,
Snart kunde Kæmpen Korset finde;
Da var din Enevælde forbi,
Du blev buret i Klosteret inde.

1860.

Brynjen Du sprængte,
Sløret Du tog og Spydet slængte;
Flittig Du bad din Rosenkrans,
Og dit Öje fik mildere Glans;
Men på henfarne Tider Du tænkte.

Tugtet og tæmmet flöj Du ud,
Det var et Skær af Fremtids Morgen!
Borgherren tog Dig til sin Brud,
Du blev Frue, men Frue på Borgen!
Forrest af alle
Red Du i Skovens lyse Sale,
Jog med din Falk ved det blånende Hav; —
Men en Hyttedör var Dig for lav,
Og en Borgermands Trapper for smalle.

Vingede Frihed! Lange År
Pynted man Dig med Flöjl og Flitter;
Tærne Du var i Kongens Gård,
Men en Fange bag gyldene Gitter.
Lönlig og stille
Sneg Du Dig til de Unges Gilde,
Nynned ved Strand din Barndoms Sang:
Da sprang Kongsporten op så det klang
Gennem Krigslarmens Dönninger vilde.

Genfødte Frihed! Du som nys
Vågned ved Danmarks Moderhjærte,
Vaktes som Rosen ved Vårsolens Kys,
Kom og dèl hendes Fryd, hendes Smærte!
Styrk hende atter!
Tag hendes Åg, når Byrden matter!
Læg dine unge Skuldre til!
Da forynges og sejre hun vil,
Hun og Du, hendes genfødte Datter!

Chr. Richardt.

Mel.: Vintern rasat ut bland våra fjellar.

Vårens Budskab flyver over Lande,
Himlens Fugle juble det i Sky,
Folkets Stemmer sig med deres blande,
Som Naturen er det født på ny:
Endt er jo dets lange Vinterdvale
Under Enevældens nøgne Top;
Sneen smelted i de dybe Dale,
Gammel Vanes seje Is brød op.

Men hvad Høst os Våren vil forjætte,
Om hvert Skud vil trives, som den skød,
Om de svaje Strå vil Kærner sætte,
Og de hvide Blomster Frugten rød —
Ikkun Han, som Sol og Regn afvejer
Og beskikker Godt og Ondt, det véd;
Men han giver ærlig Stræben Sejer
Og belönner mandig Trofasthed.

Vil vi håbe da, at Danmarks Tilje
Dækkes skal engang af gyldne Neg,
Må vor Friheds Rug med kraftig Vilje
Værnes, medens den er grön og veg;
Den må have Ly, når Solen brænder,
Ly mod Stormens Magt og Regnens Flod;
Den må holdes ren, og flinke Hænder
Rykke alle Tidsler op med Rod.

Derfor vil med Hånd og Mund vi love,
Brødre, på vor glade Forårsfest:
At vi fra vor Gerning ej vil sove,
Men ta'e fat enhver som han kan bedst!

1860.

Vi vil vare på Kong Fredriks Gave!
Vi vil pleje Sæden, han har lagt!
Vi vil efterlade Danmarks Have
Til vor Efterslægt i Sommerpragt!

C. Ploug.

Mel.: Tranqvebarvisen
eller: At Slyngler hæves til Ærens Top.

Vor Grundlov er kun en tolv Års Knægt
I Lærreds Bukser og Vadmels Tröje,
Af simpel Borger- og Bondeslægt,
Men med en Solstråle i sit Öje;
Og klart er Ho'det,
Og varmt er Blodet,
Og godt er Hjærtet, og kækt er Modet
I denne Purk.

Om han end falder lidt fersk og grön,
Om lidt Barnagtighed ved ham hæfter,
Det gör slet intet — ti han i Lön
Har, som Svend Felding, få't tolv Mands Kræfter;
Ja, han har funden
Og tömt til Bunden
Den Trylleskål, som var rent forsvunden,
Med Friheds Most.

Og rider atter op under Ø
Med Blæst og Skvalder Hr. Langben Rise,
Og bejler næsvis til Angels Mø —
Så skal fuldkommes den gamle Vise;

Så rejser Drengen
Sig op af Engen,
Hvor han har strakt sig på Blomstersængen
Og slikket Sol.

Og ud han leder af Bonde-Bås
Sin danebrogede Hest, den gode,
Og spænder om den med gylden Lås
En Gjord, som Jomfruers Fingre snoede;
Og op i Sadel
Med ægte Adel,
Som Riddersmand uden Frygt og Dadel,
Han svinger sig.

Med Stang af Stål så han farer frem
Og hamrer lystig på Jættens Pande,
Og hælmer ej, för han vender hjem
Og holder Næsen fra vore Lande.
Da, om end silde,
Der står et Gilde,
Da fæster han Møen selv den milde,
Som han har frelst.

Ja, Drengen, som vi på denne Dag
For tolv År siden bar stolt til Kirke,
Skal op med Lektien i næste Slag
Og konfirmeres på Danevirke.
Så snart det kniber,
Stadfæstet bliver,
At Friheden Kæmpekræfter giver
Et lille Folk.

C. Ploug.

1861.

Mel.: Vi Sømænd gör ej mange Ord.

Nu svulmer alt i Mark og Skov
Af Liv og Kraft og Grøde;
De Blomster, som bag Sneen sov,
I rige Farver gløde;
Den nylig sorte, nøgne Gren
Med tusind Flage svinger,
Og der, hvor Vinterstormen hven,
Nu Fuglesangen klinger.

Men sé Jer om, i Land og By
En anden Vår frembryder:
De gamle Stammer Grene ny,
Og Grenen Blade skyder;
Hvor för var bart og goldt og tört,
Står Græs og Korn i Klynge;
Den Røst, som nys var sammensnört,
Kan tale höjt og synge.

Ja, selv igennem Hus og Hal
En Forårsvind der trænger,
Som gammel Fordoms møre Skal
Alt mere sønderflænger;
Hver stræbsom Hånd kan nu i Fred
For andres Brødnid virke,
Og Spindelvæve pustes ned
I Skole og i Kirke.

Det er vor Friheds Sol, som rundt
Sin Strålevarme sender,
Og vækker Livet frisk og sundt
Og Folkets Kræfter spænder;

Og vil det bruge dem med Flid
Og fat for Alvor tage,
Så skal det nå en Sommer blid
Og Høstens gyldne Dage!

C. Ploug.

Mel.: Hvor Bølgen larmer höjt fra Sø.

Det bedste blandt de danske Træer
Vi Frihedstræet kalde,
Omkring hvis stærke Stamme her
Med Lyst vi flokkes alle.
Det plantede en Konge god,
I danske Hjærter slog det Rod,
Der har med Ret det hjemme.

Helt frodigt voksede det Træ
Og bredte ud sin Krone,
Så Fuglene der i fandt Læ
Og sang med liflig Tone,
Og Blomstertæppet nok så prud
Ved Træets Fod sig folded ud
Alt under Kronens Skygge.

Vel mangen Gren er visnet hen,
Som Vind og Vejr afsvede;
Men end dog Træet står igen
Og Kronen ud kan brede,
Og end er Roden frisk og sund
Så fra den danske Hjærte-Bund
Det end kan Næring drage.

1863.

Så gid da atter nu på Stand
Det Træ må frodigt skyde!
At også Slesvigs Folk og Land
Sit Ly det kan tilbyde.
Da vil det nye Rødder slå,
Så fast, usvækket det kan stå
Og trodse Vintrens Storme.

H. Nutzhorn.

Mel.: Vift stolt på Kodans Bølge.

Flyv hen, vor Friheds-Hymne,
Igennem Vårens Luft!
Bland Dig med Fuglesangen
Og Blomsterklyngens Duft!
Ti som en Vårens Gave
Blev os vor Frihed budt
Og hvor den Rod har fæstet,
Et Forår frem er skudt.

Vel sandt, at Kulden knuger
End Folkelivets Knop,
Og det kan vare længe,
För helt den lukkes op;
Ti Enevældens Vinter,
Som nys vi slap, var lang,
Og vi har fået Vane
Til en gemytlig Tvang.

Helt mange kælne Kroppe
Endnu til Ovnen ty,
Og færdes ikke uden
En Hensyns-Paraply;

Med matte Kortsyns-Briller
I Dorskheds Björneskind
Og Mageligheds Slåbrok
Sig andre svøbe ind.

Ad Åre skal vel bedres
Vort Helbred og vor Smag,
Så selv i Skjorteærmer
Vi kunne tage Tag,
Så vi kan rydde Revlet
Og holde Marken ren,
Så vi kan rejse Landet
Dets gamle Grænsesten.

Ton höjt vor Friheds-Hymne!
Forkynd dens Fødselsfest!
Er alt end langt fra vundet,
Er det, der fattes, mest —
Vi har dog prægtigt Tømmer,
Og det er hugget til,
Så vi kan rejse Huset,
Når bare selv vi vil.

C. Ploug.

Mel.: Påskeklokken kimed mildt.

Du, der lig en Sommersol
Kom så lys og varm:
Frihed, må Du mindes
I Dag med kølnet Barm? —
— Holder ud, Danske Mænd, er end Lykken trang,
Frihedssolen lyser over Danevang. —

1864.

Vakte Du os op af Blund
Ved dit Morgenbud
Kun til angst at mærke,
Hvor Natten vælder ud?
— Holder ud; Danske Mænd, er end Lykken trang,
Frihedssolen lyser over Danevang. —

Lokked Du vor bedste Kraft
Af sit skjulte Skød:
Gav Du Rugen Vipper
Til en umodnet Død?
— Holder ud, Danske Mænd, er end Lykken trang,
Frihedssolen lyser over Danevang. —

Har Du os til Lande-Læ
Flokket Bryst ved Bryst:
Har Du løvet Skoven
Kun for en tidlig Høst?
— Holder ud, Danske Mænd, er end Lykken trang,
Frihedssolen lyser over Danevang. —

Nej, skönt det blev mørkt og koldt
Tit i Danskens Hu,
Sommerkraftig stråler
På Himlen Du endnu.
— Holder ud, Danske Mænd, er end Lykken trang,
Frihedssolen lyser over Danevang. —

Der Du står, et Livets Tegn,
Som os Herren gav:
Folket, som Du varmer,
Ej stunder mod sin Grav.
— Holder ud, Danske Mænd, er end Lykken trang,
Frihedssolen lyser over Danevang. —

1864.

Hil Dig Femte-Juni-Sol,
Strål fra Himmeltag;
Alle danske Sjæle
Velsigne Dig i Dag!
— Holder ud, Danske Mænd, er end Lykken trang,
Frihedssolen lyser over Danevang. —

G. Rode.

Mel.: Danmark dejligst Vang og Vænge.

Danmark, dejligst Vang og Vænge!
Solen atter ler,
Somren kommer langt om længe,
Ak! Du knap den ser,
Ligger spændt i Træskheds Fælde,
Dømt af Djævle, pint af Trælle,
Grunder bleg med Sorg i Sinde:
Hvor er Råd at finde?

Altid för, når Mørket ruged,
Svandt det som en Sky;
Altid för, til Jorden knuget,
Stod Du op på ny,
Altid för, når Bjærge raved,
Let og tryg Du flød på Havet;
Mon, mens Verden mat Dig ynker,
Nu din Stjærne synker?

Nej, forvist den ej skal dale
Trods de bange Kår;
Ti din Frihed er en Svale,
Der om Sommer spår;

Tusind År din Isse tynged,
Friheds Sol har den forynget,
Ung Du står, mens Fjendens Dage
Snart er lagt tilbage.

Frihed kom på Vinger lette
Himmelsendt her ned,
Derfor vågned Mørkets Jætte,
Derfor er han vred,
Mærker dog i Hadets Krampe,
Det er hårdt mod Bråd at stampe,
Skrevet står hvor Stjærner gløde,
Han er dömt til Døde.

Ja, dit Frihedstræ er Pantet,
Givet Dig af Gud,
Det slog Rod, på Sletten plantet,
Det skal vokse ud,
Stå, når knust er Ørnens Rede,
Over Danemænd sig brede,
Dækkes rigt med Løv og Blommer
I en ny Skærsommer.

Danmark, dejligst Vang og Vænge,
Svøbt i Sorgens Slør,
Smyk med Blomster dine Enge,
Kron din Skov som för;
Dine dybe Vunder bløde,
Skjul dem under Roser røde!
Mørkets Hær sig om Dig lejrer,
Men din Stjærne sejrer!

C. Hostrup.

1864.

Mel.: Unge Genbyrds Liv i Norden.

Hvorfor varsler hæst om Farer
Politikens Ravneskrig?
Hvorfor storme Sydens Skarer
Frem mod os med Vold og Svig?
Hvorfor knytter sine Hænder
Tavs Ishjætten hist mod Øst,
Medens bort fra os sig vender
Vestens Ørn foruden Trøst?
Er det sandt da, at vi krænke
Blodigt Folkerettens Lov,
Smedde Trældoms tunge Lænke,
:|: Grådigt :|: mætte os med Rov?

Nej — langt större er vor Brøde!
Havde Ret vi brudt og Tro,
Pint et Folkefærd til Døde,
Lod man os måske i Ro.
Men vi vovet har at hygge
Friheds unge grönne Træ,
Fundet Hvile i dets Skygge,
Søgt bag det mod Stormen Læ;
Vi har prist med Tak og Glæde
Ham, som os den Gave gav,
Vi har dristet os, at græde
:|: Tunge :|: Tårer ved hans Grav.

Over Sø og Bjærg og Dale
Strömmer Liv med Frihed ind,
Men i Kongers kvalme Sale
Bli'er til Træk dens friske Vind.

1864.

Derfor kom med deres Noter
Vore »Venners« Sendebud,
Derfor sendte to Despoter
Deres Slaver mod os ud,
Derfor, medens på det Hele
Lurer grådig deres Tand,
Byde de os først at dele
:|: Danmarks :|: gamle Odelsland!

Skulle derfor vi forsage?
Er den Gave, Fredrik gav,
Kun til Brug i gode Dage?
Graver Kampen Friheds Grav?
Nej — just da, når Fjender true
Skjult og åbent, fjærnt og nær,
Blusser mægtigst op dens Lue,
Bliver mest den Folket kær:
Klart den lyser gennem Mørke
Som en Stjærne over Sky,
Låner Håbet dobbelt Styrke,
:|: Varsler :|: Fremtids Morgengry!

Mel.: Muser har Druen, Glæden kær.

Frihed vi fik af Kongehånd,
Alt, hvad vi ønsked, fluks vi nå'de;
Scepteret vinked — tohundred Års Bånd
Faldt til Jorden som molædte Tråde.
Herkules's Bue
Nedskød os ej den røde Hue;
Höjest den kosted lidt Mod og lidt Vid,
Men ej Trængsel og tærende Slid
Eller Borgerkrigs hærgende Lue.

1865.

Men var vor Frihed nem at nå,
Koster den desto mer bag efter;
Vi har ej Lov til at sove der på,
Den vil plejes af anstrængte Kræfter.
Enevolds-Guden
Sørged for alt for inden og uden;
Nu må vi selv være her, være der,
Koge Grød, lappe hullede Klæ'er,
Feje Gulv og polere på Ruden.

Blæser vort Hus en skön Dag om,
Så er det os, som ej det støtte;
Fyldes af Utöj dets luftige Rum
Er det os, som ej Sæbelud nytte;
Bides af Ræve
På vore Marker Gæslinger gæve,
Omrode Svin vor ærværdige Skov,
Trampes Liljen af Studenes Hov, —
Er det os, man til Regnskab må kræve.

Men — ikke sandt? — for ingen Pris
Vil vi dog miste denne Möje,
Kysse igen Eneherskerens Ris,
Sove sødt under Trældommens Böje.
Vagt vil vi holde
Trofast fra Tårne og fra Volde,
Være på Færde ved Dag og ved Nat,
At vor Friheds uplettede Skat
Ej skal ranes af Jætter og Trolde.

C. Ploug.

1865.

Mel.: Langt höjere Bjærge så vide på Jord.

Så gammel som Folket er Frihed i Nord
Og Lov efter Allemands Tykke;
Og havde vi holdt os i Fædrenes Spor,
Vi ejed nu mere af Lykke;
Da havde vi værget vor Odel og Arv,
Da havde vi rådet for Nordens Tarv.

Men finere syntes os Fremmedes Skik,
Og Tyskland var Visdommens Sæde:
Vi Riddere dér fra og Junkere fik,
Til Bonden på Nakke at træde;
Der hented vi al Slags Umyndigheds-Stof
Og Enevoldskonger med alt deres Hof.

Og da så tilbage til Fædrenes Kår
Os førte Kong Fredrik den Danske,
De Vaner, vi lærte i Trældommens År,
Vi kunde ej aflægge ganske:
Vi sidde om Frihedens dækkede Disk,
Men skænd's, om vi vil ha'e Kød eller Fisk.

En tåler kun Sukkerbrød, udblødt i Vand,
På Grund af sin svækkede Mave;
Og én vrager alt, der ej smager af Tran,
En anden kun Smörgrød vil have;
En kræver Postej, bagt af Hansen & Frijs,
En anden en stegt Avgustmåneds Gris.

Men, Venner, det gælder — om ret jeg forstod —
At Mundene snart blive mætte;
At Frihedens kraftige Kost giver Mod
Og Magt til vor Byrde at lette;
At Kræfterne vokse i Stilhed og Fred,
Til atter at hele vort brustne Led.

1866.

Vor Troskab mod Friheden vise vi vil
Ved ikke at kævles og kræse,
Til en af dens Fjender forsøger det Spil,
At snappe den bort for vor Næse;
At den går i Arv efter os uden Men,
Skal være vor Kærligheds Prøvesten!

C. Ploug.

Mel.: Ved Vintertid, når Skoven står.

Du danske Bondemand! Du fik
Den störste, bedste Frihedsgave,
Ti det var Dig, der fordum gik
Med Trældomsåg og var en Slave;
Da sjette Frederik Lænken brød
Da lå Du næsten stiv og død,
Og i dit Hus var Trang og Nød,
Og i dit Hjærte tomt og øde.

Så fik Du lidt til Husbehov!
En Mark, som selv Du måtte dyrke,
En bedre Hest, en anden Plov
Og i din Hånd lidt mere Styrke;
Men dengang Fredrik, Folkets Ven,
Dig kaldte til sin Trone hen
Og gav Dig Frimands Ret igen,
Da brast den sidste Lænke sønder.

Så fik Du Dig en Bog og Pen
Og Blade og hvad mer kan være;
Nu er Du også nærmest den,
Der skal vor unge Frihed bære.

1867.

Du stred og kæmped som en Mand
For Arne og for Fædreland, —
Kan Du nu også holde Stand
På Åndens Mark, i Åndens Kampe?

Du skal ej grave Dig i Muld
Og lukke Öje, Mund og Øre,
Ej altid søge efter Guld,
Og aldrig Livets Røster høre;
Og kast ej heller Spaden hen,
Og byt ej Ploven om med Pen,
Og tro ej, at Du selv er den,
Der uden Hjælp kan Landet styre!

Men Du skal gå din jævne Gang
Imellem dine Bøgeskove,
Og synge af dit Hjærtes Trang
I Kor med Fugl og vilden Vove;
Og næst din Gud Du elske skal
Dit Land, dets Bakke, Skov og Dal,
Dets Kæmpehöje uden Tal,
Vor Æt, vort Modersmål, vor Fane.

Og hvis din Plads Du hævde vil
I Folkets Rækker og på Tinge,
Da må din Ånd Du lære til
At den sig fri og let kan svinge;
Da styrkes må din stærke Arm,
Da bliver Flammen mere varm
I dine Öjne og din Barm,
Da skal Du vorde Danmarks Hæder!

Mads Hansen.

Mel.: Vort Fødeland var altid rigt.

Vor unge Frihed! Du var ej
En stålklædt Amazone,
Der baned Dig med Sværdet Vej
Til Vraget af en Trone.
Du bar som Folkets unge Brud
Det hjemmegjorte Vadmels Skrud,
Og om din Pande stolt og prud
Var Egeløv din Krone.

Du kæmped ej med Spyd og Spær
Fra stejle Barrikader;
Nej, from og stille var din Færd
Og blide dine Lader.
Du kom, som Vårens milde Vind,
Og blæste Friskhed i vort Sind
Og fejed bort det gamle Spind
Fra Husets Bjælkerader.

Ja, i vor gamle Odelsgård,
Hvor Livet lå i Dvale,
Der skabte Du os bedre Kår
Ved Råd og Dåd og Tale.
Hvor Ploven gik og Leen klang,
Hvor Svenden höjt sin Hammer svang,
Der hørtes nu en frejdig Sang,
Som lød i Skov og Dale.

Hil være Dig, Du Daneviv,
Der tog hos os dit Sæde,
Der dele vil vort jævne Liv
Og Vejen med os træde.

1867.

Du gav vor Virken Kraft og Vægt,
Og Du skal fostre op en Slægt,
Der tænker frit og handler kækt
Og gör sin Moder Glæde.

P. Hansen.

Mel.: Og det var i Året 1807.

Vor Grundlov er bleven en tyve Års Svend,
Og skulde nu ha'e stået sin Lære;
Men man vil ikke regne ham for Mand mellem Mænd,
For Drengen, han i Ærmet skal bære.
Ak, hvordan var vi, da vi kun var tyve År?
Mon aldrig fra Sporet vi skejede et Hår?
Svimled ej vort Mod,
Og snubled ej vor Fod?
Gjorde vi ej Spræl,
Og gjorde vi ej Gæld?
Men efterhånds fik
Vi jo Stadighed og Skik;
Hvi vil I da gnave på den Unge?

Ja, somme vil ikke engang kendes ved
Det glade, kække Åsyn, de yndte,
Fordi han har få't et Sæt Klæder, hvormed
Han sig til lidt Forandring kan pynte;
De synes, at Kofte alene står ham godt;
De frygte, at Spidskjol' skal göre ham for flot.
Kære, agt dog kun,
Om han er frisk og sund,

Røsten lige höj,
Og Næven lige dröj.
Er Lighed en Lyd,
Så er Styrke en Dyd,
Og stærkest er den, hvem alle støtte.

Og andre ham laste, fordi han stundom ses
Blandt Venner, som ikke for ham passe; —
De ønsked vel sagtens, at aldrig hans Kreds
Gik ned under Kammerråders Klasse.
Men sandt er det rigtignok, han bör holdes fri
For Snyltegæsters Søgning og slet Kompagni.
Vi er jo hans Vagt;
Vi har det i vor Magt,
Fluks at skille ham
Fra dem, der gör ham Skam;
Lad os passe på,
At engang han kan stå
Omgiven af de bedste Mænd, vi eje.

Han bliver den, han er, og Kong Fredrik er hans Fa'er,
Og hele det danske Folk hans Moder;
I smærtefulde Timer det ham til Verden bar
Og styred ud med alle Friheds Goder.
Og har det en Fremtid, så bliver den hans Arv;
Og ejer det Livskraft, så gror i ham dens Marv;
Har det Stort i Gem,
Så drager han det frem;
Har det Tankeguld,
Han samler Skatten fuld;
Og har det Hjærteild,
Holder Faklen han til,
Så höjt over Sletten den kan lyse.

1869.

Og flammer op af Natten hin blodige Bavn,
Hin Morgen da Afgörelsen stunder,
Om frelste vore Brødre skal sluttes i vor Favn,
Hvad heller Folk og Rige skal gå under, —
Da er der ingen anden end denne stærke Helt,
Som bære kan vort Banner til Sejr på Slagets Felt;
Han skal gå foran
Og vinde os vort Land,
Vende om til Skam
Vor Fjendes Brask og Bram,
Og sætte Grænsens Pæl
Der, hvor Hjærtet gör Skel,
Og hvorfra den aldrig mer skal rokkes.

C. Ploug.

Mel.: Ur svenska hjærtans djup engång.

I Roskilds stille Hvilested
Med Sorg Kong Fredrik lagdes ned,
Sin Stammes sidste Skud.
Dog barnløs ej blandt os han stod;
En Arving han os efterlod:
Den Folkelov af Kongeblod,
Som fødtes på hans Bud.

Den Rune, som på Skjold han bar,
Og som i Liv hans Valgsprog var,
I Arv han gav den med:
Ti Loven er et livløst Ord,

Når ej den fast i Hjærtet gror,
Og al dens Styrke ene bor
I Folkets Kærlighed.

Foruden d e n en Spire gold,
Som dør, når Vinden stryger kold
Hen over Höj og Dal,
Med d e n et stort og løvrigt Træ,
Som synker ej for Storm i Knæ,
Som give kan mod Kulden Læ,
Mod Solen Skygge sval.

Skal derfor Frihed hos os bo,
Så må vi give den vor Tro,
Vort Hjærte udelt hen,
Ej småligt søge eget Gavn,
Ej frygte Offer eller Savn,
Men med den åbne, fulde Favn
Os klynge fast til den.

Ti lad os da af ganske Sind
Den Kongebårne lukke ind
I Hjærtets dybe Gem,
Med Tak, for hvad den for os var
De tyve År, den virket har,
Med Håb, at Fremtid lys og klar
Må spire af den frem!

S.

1869.

Mel.: Hr. Peder kasted Runer over Spange.

I Stalden var der Uro, Stöj og Sparken,
Men Juni kom, og Flokken kom på Marken;
De Gamle mere sindigt
Med allehånde Stop,
De Unge mere vindigt
Med Vrinsk og glade Hop,
Junitid! Frihedslivets Måned:
Løvet ungt, Bølgen blank og blånet!
Grundlovstid!

Vi selv, vi stod engang i Stænderbåsen;
Da tog Kong Fredrik rask et Tag i Låsen.
Og nu vi kan os sole
Med både Sjæl og Krop,
Og hver en vakker Fole
Kan yndelig slå op.
Friheds Eng, rigt Du monne bugne,
Næring nok har Du, selv til Slugne,
Friheds Eng!

Men ak, hvor dog en Lignelse kan klikke;
Umælende! Det er vi sikkert ikke!
Vi mæle på det bedste,
Snart hele Året rundt;
Vi flage og vi feste
Lidt mer, end der er sundt.
Men i Dag har vi Lov at flage,
Förste Dag mellem Folkets Dage,
Grundlovsdag!

1870.

Og for vor Frihed er der ingen Fare.
Så brug den til vort Danmark vel at vare!
Ja Sten på Sten at bære
Til Støtte for vort Land,
Lad det vor Grundlov være,
Til Værnet er i Stand!
Til engang vi med Brødre bolde
Grundlovsfest kan i Fællig holde,
Friheds Fest!

Chr. Richardt.

Mel.: Hr. Peder kasted Runer over Spange.

Så længe Danmark har en Bøg i Skoven
Og Fuglesangen klinger sødt for oven,
Så længe Bølgen rinder
Og Vårens Liljer gro,
Og ædle danske Kvinder
I Danmarks Dale bo,
Denne Dag glemmes ingensinde,
Skovens Fugl, Markens blå Kærminde
Fejrer den.

Da blev det Forår her i Bøgelunden,
Kornlærken kvidred fro i Morgenstunden,
Og Fugl fra höje Sale
Forlod det trange Bur
Og sang i dybe Dale
Og i den fri Natur,
Sang der blev i de danske Lunde,
Fuglesang mellem Sø og Sunde,
Fuglesang.

1870.

Og hvor kun Drivhusplante var at skue
Små friske Blomster spired frem på Tue,
Det var de danske Kvinder
Af Skjoldmøstammen bold,
Det var de gamle Minder
Fra Nordens Hedenold,
Duft der blev i den danske Have,
Blomsterduft over Kæmpegrave,
Blomsterduft.

Skal Fuglen tie og skal Blomsten visne,
Og Kuldegys igennem Danmark isne,
Jeg ved forvist der kommer
Igen en dejlig Vår
En frisk og fager Sommer,
Et godt, velsignet År;
Denne Dag glemmes ingensinde,
Skovens Fugl, Markens blå Kærminde
Fejrer den.

Mads Hansen.

Mel.: Hvor Bølgen larmer höjt fra Sø.

»Velkommen Danmarks Grundlovsdag
Velsignet Fredriks Minde!«
Så jubler under Løvsals Tag
Hver Dane-Mand og Kvinde;
Dog Glæden lider dybe Skår,
Ti fremmed Vold på sjette År
:|: Vor Moders Börn adskiller. :|:

1870.

To Ørne kom fra Syden hid
Og Vold mod Danmark øved,
Til selv de kom i blodig Strid
Om Byttet, som de røved.
Så Overmanden os beholdt,
Men fremmed Retsind har dog voldt,
:|: Han skal os lade fare. :|:

Det skrevet står i Herrens Navn
Med Kongesegl der under:
At hvis til gamle Danmarks Favn
Vor Hu kun rigtig stunder,
Da Ørnens Klo os slippe skal
Og vi i Hundredtusindtal
:|: Til Danmark atter høre. :|:

Men Danske er og Danske vil
Vi blive alle Tider!
Den Herres Hjælp vor Lid står til,
Som ingen Mened lider!
Med sådan Vilje, sådan Tro
Vi slippe nok af Ørnens Klo,
:|: Vort Fædreland genvinde. :|:

Ti lad os trøstig Tidens Last
I trofast Ening bære,
Imens vi trolig holde fast
Ved alt, som Dansk mon være:
Med Blikket fæstet hen mod Nord,
Med Hjærtet ved vor Fædrejord
:|: Og Troen til Vorherre. :|:

1870.

Så skal vi sikkert nå den Dag
Da Tyskens Lænke brydes,
Da vi tör se vort gamle Flag,
Hvis Farver nu forbydes,
Da vi i Ly af Danebrog
Med frie Danskes Hjærtesprog
:|: Vor Grundlovsdag kan hilse! :|:

Mel.: Vort Fødeland var altid rigt.

Dengang af Vintersövnen lang
Vort Folkeliv blev vækket,
Og den fornys rimfrosne Vang
Af grönne Spirer dækket;
Da Vårsol farved Kinden rød
Og Gnister i vor Tanke gød —
De unge Viljer Vej sig brød
I trende brede Strömme.

Vi vilde: hvælvet höjt og let
Frihedens Tempelbue,
Med Plads for Hvermands Pligt og Ret,
Med Sandheds Alterlue;
Vi vilde: Slesvigs væne Brud
Af fremmed Bolerskab friet ud,
Og Asastammens skilte Skud
I Broderpagt forente.

Men nu da slukt er mangen Kraft
Og manges Livsdag kvælder,
Hvad har vi nå't, hvad har vi tabt?
Ak Sønderjylland træller,

Og Enhedstankens lyse Skin
Er blændet af et Tågespind.
Alene Frihedstemplets Tind
Det undtes os at höjne.

Der må vi altså søge Bod
For hvad vi end ej nå'de,
Og finde Kraft og hente Mod
Til Skæbnens Lov at råde.
Det ligger i vor egen Hånd,
Om dygtigt Legem, mandig Ånd,
Udløst af alle Mørkets Bånd,
Fortjæne skal at leve.

Vi kan ej løfte Sværdets Fang,
Som hugger Lænken over,
Vi kan ej tvinge frem den Trang,
Som end hos Brødre sover;
Men vi kan vokse, Mø og Mand,
Ved Viljens Magt og Hjærtets Brand
Så höjt, at dette lille Land
Af ingen Stormagt skygges.

Vel er vi mod de mange få,
Men vi kan vorde stærke,
Når unge, gamle, store, små
Vil følge samme Mærke.
Når ret hver Ævne vorder brugt,
Når alt det onde får sin Tugt;
Når alt det gode bærer Frugt,
Skal Danmark evig leve!

C. Ploug.

1871.

Mel.: Mens Nordhavet bruser mod fjældbygt Strand.

Dengang over Verden oprandt det År,
Som mange benævne »det gale«,
Da Frihedens Ånder som Storm i Vår
Flöj ud over Bjærge og Dale,
:|: Da tænkte vi Danske: skal alt afsted,
Så er det bedst, at og vi gå med! :|:

Men — mod vor Vane — vi vænted' ej
Til færdig de vare »der ude«;
Hel trøstige gik vi vor egen Vej,
Og derfor vi fik, hvad der duede:
:|: Ti Konge og Folk med enig Ånd
På Værket lagde samdrægtig Hånd. :|:

Og passer ej Frihedens runde Hat
Hvert trekantet Hoved så lige,
Og tages der stundom lidt kejtet fat,
Når »Venstre« er Højre tillige,
:|: Dog føle vi alle, at Liv og Ånd
Kun trives kan under Friheds Hånd. :|:

Se, derfor er Friheden Hjærtesag
For alle, for Höje og Lave,
Og derfor vi fejre med Fest den Dag,
Som bragte os Frihedens Gave,
:|: Og takke Ham i hans Grav, som skrev
For Folk og Rige sit Frihedsbrev! :|:

S.

1871.

Mel.: Ved Vintertid, når Skoven står.

—

I.

Det var i Juni: Solen mild
Lo, som i År, til vore Strande;
Men Kampens Torden rulled vild,
Og Dødens Bud flöj over Lande.
Da plantet blev en Vækst fuld god;
I Folkets egen Jord den stod;
Men, ak, dets Sönners bedste Blod
Dens unge Rødder måtte vande!

Den Vækst det var vor Friheds Træ:
Et Skud af Nordens Kærne rundet.
Sit Vinterly, sit Sommerlæ
Har i dets Skygge Folket fundet.
Vel Fjenden kom med Øksens Hug,
Og gennem Stammen gik et Suk —
End hvælver Kronen, fuld og smuk,
Sig dog fra Vesterhav til Sundet!

Du ædle Træ, Dig signe Gud
Og skænke Dig de Somre fejre!
Men bryder Stormen atter ud,
Han give Dig i den at sejre! —
Ja stærk Du stå i Uvejrskamp
Og frisk og grön trods Tågers Damp!
Men Død for hver en giftig Svamp,
Som på din Stamme sig tör lejre!

1872.

II.

Nu er den endt, vort Mødes Stund;
    Dog Venner, för her fra vi skilles,
Et Løfte end med Hånd og Mund;
    Ti der må kraftigt, ærligt villes!
I Kampen mod hver Lögnens Trold
Vi sætte Sandhed i vort Skjold,
Så få med Gud vi Sejr i Vold —
    Så skal vort lyse Håb ej spildes!

Georg Høeg.

Mel.: Vort Fødeland var altid rigt.

Dengang hin Forårsmorgen vi
Sprang ud af vores Dyner,
Da Kongen kaldte: »I er fri«! —
Vi havde skönne Syner:
Mens Himlen pranged purpurrød,
Og Spirer kimed, Knopper brød,
Igennem Luften liflig flød
En Ström af Lærketoner.

De lød om höje Fædres Arv,
Af ædle Sönner hegnet;
Om Mænd, som, kloge på vor Tarv,
Med store Chifre regned;
De lød, som Lys i mørkest Rum,
Om Rets og Sandheds Herredom,
Og om en Samfundsvilje, som
Bandt Små og Store sammen

Nu er det jo, som Mark og Skov
Kun hused andre Røster:
Höjt skriger Ravnen efter Rov,
Hans Broders Bid ham lyster;
Kalkunen pludrer lystig væk
I Kor med Gæssenes »Kæk, Kæk«,
Mens Ræven lusker om på Træk
I Håb om Steg til Aften.

Men om hin Lærketrille glad
Ej længe Øret fyldte,
Det kom vist af, vi trevne sad,
Og selv vort Savn forskyldte.
Udi vort eget Bryst kun trygt
Er Frihedsfuglens Rede bygt,
Og kun når det er trangt og sygt,
Dens klingre Røst forstummer.

Lad da en frejdig Fællesånd
Hvert trykket Sind udvide!
— Det står jo i Vorherres Hånd,
Hvad Kår vi skulle lide.
Lad hver sit eget sætte bag-
ved Fædrelandets store Sag,
Og fulde, stærke Hjærteslag
I Ve og Vel det følge!

Da skal ej Frihedsfuglen dø,
Men Sangen atter klinge;
Da skal den svæve over Ø
Engang på Svanevinge,
Og løfte over Nuets Savn,
Os ind i vore Længslers Havn,
Og Fredriks Ros og Danmarks Navn
Til fjærne Tider bringe!

C. Ploug.

1873.

Mel.: Vi alle Dig elske, livsalige Fred.

Det gærer og ulmer så vide på Jord,
Det gamle det knager i Bunden,
Der kæmpes og strides med Skrift og med Ord,
Med Frihed og Lighed i Munden.
Af Magt og af Guld,
Af Jordlivets Muld
Til Randen vil alle ha'e Målet fuld.

Er Striden end gammel om Guld og om Magt,
Og vil den end aldrig forsvinde,
Så kan den dog mindst i sin nymodens Dragt
Ret Vejen til Hjærterne finde.
Den blæste her ind
Med fremmed Vind
Og passer kun slet til det danske Sind.

Ti end har vi Hjærte for Ære og Ret
Og agte på Fædrenes Sæder;
Var Guldet end vægtigt — det vordede let
Så ofte det gjaldt deres Hæder,
Da Jætternes Magt
I Lænker blev lagt
Og frejdigt hvert Offer for Landet bragt.

Og Magten skal deles af Folk og af Drot,
Og alle vi høre til Folket,
Med Lighed for Loven i Hytte som Slot,
Se der er vor Grundlov fortolket;
Og det uden List,
Og dog er det vist
Sådan er det bedst for os alle til sidst.

Så lad os da fejre den festlige Stund
Da Friheden först blev os givet,
Og lad os da stræbe af Hjærternes Grund
At føre den ret ud i Livet.
Lad knage på Jord
I Syd og i Nord,
Vor Grundlov den leve! — vi synge i Kor.

Knud Höyer.

Mel.: Der er et Land, dets Sted er höjt mod Norden.

Vort Frihedspant, som kalder os tilbage
Den Tid, da Folket op med Jubel sprang,
Som hilset blev i dine förste Dage
Af Frederits-Kanonens Sejerssang,
Du döjed tunge År — Du så vor Fane,
Der frejdig som en Fugl sin Vinge slog,
I Støvet falde ned og Fjender rane
En kostbar Flig af gamle Danebrog.

Du står som Maner og Du står som Trøster,
Og Alvor blander sig i Festens Fryd.
Når det på Friheds sande Ånd os brøster,
Da er det, som med Hånd Du slog til Lyd
Og minded om, at Småligheden dræber
Hver ædel Sans ved Kævl om Mit og Dit,
At kun når Folket op mod Lyset stræber,
Det kaldes kan i Ånd og Sandhed frit.

1874.

Men Trøsten siger: Efter Tider mørke
Af Gråd og Blod kan Somren atter gry,
Ti ingen Skranke hæmmer mer vor Styrke
Til kækt at øve sig ad Baner ny;
Som Åndens, Håndens Mænd kan frit sig røre,
Og Lyset bringes ned i mørkest Vrå,
Og Kærligheden frit sin Gerning göre:
At løfte op de fattige og små.

Så hil Dig Frihedstræ, som glad blev plantet
Blandt Guldregns og Syreners Sommerflor,
Mens Håbets Guldrand Sommerskyen kanted,
Skyg, evig frisk, hen over Danmarks Jord.
Gid i dit Ly en Slægt må rede stande
Til Kamp for Friheds Sag med Hånd og Mund,
Med Kraft i Armen og med løftet Pande,
Med Sans for Lyset og med Tro på Ånd.

S. Schandorph.

Mel.: Unge Genbyrdsliv i Norden.

Frihedsluft fra Sejrens Dage!
Livets friske Morgenvind!
Bærer grumt Du Stridens Drage
Mod de lyse Sletter ind?
Vil som Hvirvelstorm Du fælde
Borg og Kirke, Tårn og Mur?
Vil Du bryde i din Vælde
Alle Rædslers Fangebur?

Folk, af Fortids Dvale vækket,
Genfødt under Dådens Glans!
Vil Du atter drage Dække
For din sunde, åbne Sans?
Vil Du storme frem i Blinde,
Dåret af en Jættedrøm,
Alting vove for at vinde
Kun et Vrag på Tidens Strøm?

Nej! Den Drot, der i Skærsommer
Drog Dig nær sin Kongestol,
»Han, der kom, som Våren kommer,
»Til sit Folk med Liv og Sol«,
Han har ej forgæves regnet
På det milde, stærke Sind,
Ej forgæves Landet hegnet
Kun med Frihedsloven ind.

Danske Folk, Du vil ej svige
Håbet, bygget på din Tro,
Ej i dit og Kongens Rige
Lade onde Urter gro!
Værget, der din Hånd blev givet,
Smedder Du ej om til Dolk;
Ej Du glemmer: Frihedslivet
Båder kun et ædelt Folk.

Ungt det var, og vild den Unge
Tumler sig i Livets Gry;
Men, der kommer Tider tunge —
Alvor vågner, Drømme fly.
Myndig skal vor Grundlov værne
Om vor Ære, om vort Flag.
Leve — end i Tider fjærne,
Leve Danmarks Junidag!

Pavline Worm.

1874.

Mel.: Der står et Træ i min Faders Gård.

Nu er der atter rundet hen et År
Fra Mødet i den lyse Sommer,
Og atter Skoven med sin Krone står,
Og Mark og Eng har friske Blommer.
Vi har den samme Længsel i vort Bryst,
Den samme evig unge Frihedslyst, —
Går samme Gang
Med Sang og Klang
Til Mødet i den lyse Sommer.

Og samme Tro på samme gode Sag
Med samme Håb i Hjærtet gløde!
Höjt vajer over os det samme Flag
Med Flammen af det förste Møde.
Og skönt vor Frihedsdag går frem i År,
Og snart i Kransen af sin Manddom står,
Det lyse Sind,
Det Blus på Kind
Er Flammen af det förste Møde.

Så ruller Tiden hen sit Bølgeslag
Mod Evighedens dunkle Strande.
Hver Sommer bringer os den samme Dag
Med Frihedsstjærnen på sin Pande.
Og fast vi er en liden Arbejdsflok,
Hvem Dagens Gerning giver Tanke nok,
Vi tyde dog
Det Tankesprog,
Den Stjærneskrift på Tidens Pande.

1875

Vi véd den taler om en hellig Ret,
Som kom til os i Tidens Fylde.
Og véd vi end ej alt — vi véd dog det:
Den ret vort bedste Held vi skylde.
Den brød de gamle Vaners rustne Band,
Den blæste Livet ind sin friske Ånd,
Gav Ærens Gavn
For Ærens Navn, —
Den alt vort bedste Held vi skylde!

Lad da kun Tiden flette på sin Krans,
Lad År til År sig flokke sammen;
Vor Grundlovsdag står frisk med Ungdomsglans
Og blusser höjt i Frihedsflammen.
:|: Vi værne vil om den med al vor Magt
Og stå med ærligt Mod vor Borgervagt.
Vaj stolt vort Flag!
Vor Grundlovsdag
Blus ungdomsstærk i Frihedsflammen! :|:

Magdalene Thoresen.

Mel.: Der står et Slot i Vesterled

Der kom en Vår til Danevang,
Stormende bragte den Vånde,
Men gammel Is og gammel Tvang,
Det brast med ét for dens Ånde.
Og Vold og Kløft, som Slægter så,
Tyktes nu brat forsvunden,
Og Liv, der gik forlængst i stå,
Det mylred nu op af Bunden.

Ja Danmark, vakt af Stormens Gny,
Løftede sejrende Panden,
Ti Folk og Drot, og Land og By
Forstod så dejligt hinanden;
Og fælles Nød, som bygged Bro,
Forårets Kræfter, de stærke,
Det friske Syn, den gode Tro
Gav Frihedsloven sit Mærke.

Og under Frihed klædtes Muld,
Vågnede Sangen bag Ploven,
Og snart bar Marken dobbelt Guld,
Og Takken sendtes mod oven.
Til Arbejd kaldte Fuglekor,
Bonden ej mer vilde blunde,
Og Ånden dækked trindt sit Bord
For tusind hungrige Munde.

Ja rørt af Friheds Tryllestav
Skød det forkoglede Hammen,
Og Sorgen selv sin Styrke gav,
Og Nederlaget drog sammen.
Og blegned Vårens Efterskær,
Dækkedes stundom det ganske,
Så Freden svandt og Ord blev Sværd,
Dog voksede stadig det Danske.

Og det vil gro, selv under Strid,
Hjærtebånd ikke skal briste,
Når Barnet af dén gode Tid,
Vor Grundlov, ej vi vil miste.
Og under den, med Ånd i Pagt,
Vorde de små vel større,
Og det får Liv og vinder Magt,
Som drömtes i Otte-og-fyrre.

1877.

Ti det var Folkets egen Dröm,
Åndens, der vendte tilbage
At føre det mod Vind og Ström,
Så fremt det ej vil forsage.
Den spår om Dag, da Danmark står
Atter med Kransen om Panden,
Og Hjærter, der for hende slår,
Får lært at forstå hinanden.

C. Hostrup.

Egen Tone (Nutzhorn).

Vel har nu ej vor Frihedssang
Så let en Flugt, så frisk en Klang,
Som da den förste Juni-Dag
Vi hejsed' Glædens Flag.
Vi trode, når vi gav os selv
Vor Lov, var alting såre vel,
Så vilde Manna regne ned.
Foruden Slid og Sved.

Nu har vi lært, at Frihed kun
Er en forlænget Arbejdsstund,
Da Fædrelandet stilled Krav
Vi før ej vidste af.
Vi véd, at först igennem Strid
Ved tålsom Brug af Kraft og Tid
Ved daglig Storm på Lögnens Lejr
Kan Sandhed vinde Sejr.

1877.

Men lad kun Skolen være hård,
Når gennem den vi Målet når,
Når fra en kælen Yngling-Trop
Til Mænd vi vokse op:
Et Folk, som tænker vidt og stort
Og får sin Fremtidsgerning gjort,
Som holder Skjoldet rent for Plet
Og øver Pligt og Ret.

Og derfor takker i hans Grav
Vi Ham, som os vor Frihed gav,
Og Ham, som med sin Krones Vægt
Tog den i Varetægt!
At vogte på den dyre Skat,
Så Tyv ej stjæler den ved Nat,
Ej Røver raner den ved Dag, —
Det bli'r vor Æressag.

C. Ploug.

Mel.: Menuetten af »Elverhöj«

I Nord, i lyse Nætters Tid
Den lyse Morgenrøde
Med Kvældens Skær sig blander blid,
Så bægge sammengløde;
Med lönlig Magt i Land og Sø
Da Livets Kræfter gære,
Da skabes tusind Fremtidsfrø,
Som Frugt engang skal bære.

1880.

I Danmarks Liv en Vår jeg vèd,
Da vrede Storme bruste
Og skarpe Lyn fra Himlen ned
I skumle Natmulm suste;
Men höj og klar fra Himlens Pol
Dog fuldt *Nordstjærnen* blinked,
Og Fortids Dagskær Fremtids Sol
Til fredsælt Møde vinked.

Ti Enevældens Åg da brød
Selv Enevældens Hænder,
Og Folk og Drot i fælles Nød
På Frimands-Vis blev Venner;
Og Lov blev sat ved fælles Flid
Og fast blev Pagten bunden,
Og *bægges* Ret, trods Storm og Strid,
Må stå på *Friheds*-Grunden.

Den Pagt har os gjort adelsfri,
Og »Adelskår forpligte«;
Som Israel på Ørken-Sti,
Vor Ark vi ej vil svigte,
Ej tåle det, at Træskheds Vid
Og Tåbers Drømme skæmme,
Hvad mest os end i mørke Tid
Til Mod og Håb kan stemme.

Ti skal vort Skib i Stormens Kast
Fra Skær og Rev sig klare.
Må Folk og Konge lige fast
Sin *Friheds Tugt* bevare;

Trods Vanmagts Ynk og Vildskabs Brald
Så vidt vi da tör komme,
Vi atter lyde Ærens Kald
Og undfly Skæbnens Domme.

C. Rosenberg.

Mel: Vort Fødeland var altid rigt.

Her hejstes Banneret engang
Til Stordåd og til Ære;
Og derfor skal vor ringe Sang
Med Tak det nu frembære.
Og Stedet maner frem på ny
Den Grundlov, som er givet,
Og viser os det uden Sky,
Der Mening er med Livet.

Her stod Hans Rostgård som en Mand,
Vel ikke af de største,
Men offerglad for Fædreland
Han mødte med de förste.
Han gav sig hen, han gav sig helt
Og så sig ej til Siden,
Men just fordi han ej var delt,
Han mindes gennem Tiden.

Sè, det er Grundlov for en Mand,
Med intet kan den lignes;
Og det er Lykke for et Land,
Om dermed det velsignes:
Når en og hver sig giver hen
Og giver, hvad han ejer; —
Da åbner Vejen sig igen
Til Lykke og til Sejer.

1882.

Derfor vi mindes skal i Dag —
Nu, da vort Blik er hævet —
At også vi skal slå et Slag
En Dag, når det bli'er krævet.
Og hvad af Fryd vi her har haft —
Her i den store Kirke —
Skal fylde os med Lyst og Kraft
Til stadig bedre Virke.

C. C.

Mel.: Hvad er Regensen? Et Arsenal —

De Doktore såre dybsindige stå
Med Fingren på Næsen, gruppevis samlet;
De ryste på Ho'det, de granske og spå,
Og tale i Gåder, så mørkt som Hamlet:
»Vor Grundlov er dårlig,
»Den Ting er alvorlig,
»Han må under Kur mindst én Gang årlig,
»Den Sag er klar«.

Så se de ham efter i Sömmene tit:
Den ene vil gi'e ham ind at laxere,
Den anden behændig gi'e ham et Snit,
Den tredje for Mavekatar ham kurere;
Den fjerde vil strække,
Den femte vil stække,
Den sjette mener, man trygt kan lægge
Ham i hans Grav.

1884.

Men kære Doktorer, pas bare på,
Har Sygdommen også I virkelig Kig på?
Ifald hos Jer selv ikkun Fejlen lå,
Og Fyren er sund, som I vil sætte Skik på?
Sig frem, om I véd den,
Hvornår har I sét den?
Ifald kun I selv var vild på Kareten —
Det var dog slemt.

Lad Doktorne kives, som de kan bedst,
Vi tro dog, vor Grundlov er uden Fare,
Og hilse ham lydt på hans Fødselsfest,
Og bede de Doktore ta' sig i Vare,
Enhver, som vil strække'n,
Enhver, som vil stække'n,
Man aldrig skal male Fanden på Væggen —
Husk blot på det!

Han fødtes i Krig og han døbtes i Blod,
Lidt Hidsighed fik han i Kroppen derefter —
Sørg I bare for en Diæt, som er god,
Som styrker hans Nerver og øger hans Kræfter,
Da skal han bære
Selv Byrder svære,
Og stræbe og skatte til Danmarks Ære,
Og vinde Pris.

Joh. Helms.

Mel.: Vi Sømænd gör ej mange Ord.

De Lovmænd gör så mange Ord
Om denne Statsrets-Fibel,
At ubelæste Folk den tror
Så tyk som deres Bibel;

Et Tvistens Æble, åbenbart,
I Kamp om mer end — Æren,
At stikke ud sin Vederpart
Og juble: »fikst Du Pæren?«

Om den på Tinge førtes Kiv,
Hvor Bisp og Degn med Sliren
Som Mager sprætted op dens Liv,
For frem at drage »Spiren«
Til Parlamentarismens Eg
Med Grene, Bul og Rødder;
Men hvad der klart for Lyset steg
Var ikkun — hule Nødder.

På Vælger-Forbundsdage blev
Den vendt og drejet kritisk;
Man om til Kogebog den skrev
På Greve-Jesuitisk,
På »Tålepan-Jydsk«, Krestent Dansk,
På Jødisk-Farisæisk,
På »sjoselistisk« Udenlandsk
Og Hjemme-»Evropæisk«! —

Den er ej mer vor Sukkermø,
End mindre grå Matrone,
Ej nogen Flane, gå't i Frø,
Men ret en huslig Kone,
Som syer Småtöj, laver Mad
Og alskens Huller stopper,
Når bare ingen Driver-Rad
Gör Skruer og Spilopper.

Skriv ej på hendes Regnebræt,
At nu hun Lidet årker:
At tolv Års Afkom, vissent, træt
I Heksehulen snorker!

1885.

Hun gav os dog en Rustning tung
Til Værn mod Selvtægts Drage.
Hun leve — retvis, frugtbar, ung —
Til Danmarks sidste Dage!

Lucianus Kofod.

Mel.: Ved Vintertid, når Skoven står.

Lad visne alt, hvad visne skal,
Fordi en evig Lov det kræver:
Det grönne Hvælv i Skovens Hal
Og Blomstertæppet, Varen væver;
Som Mandens Styrke, Pigens Kind;
Forflöjne Tankers Tagespind
Og al den Storhed, Døgnets Vind
På Lunets spinkle Trone hæver.

Men hvad vi har af Ærens Arv
I vore Fædres Grave fundet,
Hvad Sindets Tugt og Viljens Marv
Vi har ved Kamp og Möje vundet,
Og hvad vi pa Kulturens Vang
Har saet og høstet ind engang
Af Videnskab og Kunst og Sang —
Ind i vor Livstrad er det tvundet.

Og har vi rejst i Nødens Tid
En Friheds Borg med höje Tinder,
Med Porten bred og Muren vid,
Sa Hvermand Plads der inde finder, —

Da skylde vi den Værn og Vagt
Mod Egenråds og Blindheds Pagt,
Mod Tvedragts Ild og Dårskabs Magt;
Ti ud med den vor Saga rinder.

Den skal ej vorde Markedsbod,
End mindre rumme Vuggestuer;
Men tættes skal dens Tag og Fod
Og stives af de vege Buer.
Derfor vær rede, alle Mand!
Til Arbejd, hvor som bedst I kan!
Men flest til Vagt på Murens Rand
Der, hvor den störste Fare truer!

Ti visne må vor Frihed ej,
Da var vi Börn og Barnesjæle,
Hvis Håb om egen Fremtids Vej
Med troløs Hånd vi vilde kvæle.
Nej, vi vil vogte hvad vi vandt,
Som Kærligheds og Troskabs Pant,
Og lævne, når vor Livsdag svandt,
Et uforkrænket Eftermæle!

C. Ploug.

SLUTNINGSDIGT.

Og hvad skal vel Grundloven göre, monstro?
Skal Laden den fylde og varme vor Lo?
Fremlokke af Dybet den dumme Fisk?
Og toppe med Varer Kræmmerens Disk? —
Nu vel! — ja, det skal den, men meget mere:
Den skal lære vort Folk sig selv at regere.

Den skal lære Folket, at den er en Træl,
Som ej slår de onde Lyster ihjæl;
Den skal lære Folket, at den kun er fri,
Hvem Loven og Lovtugten lever i;
Skal lære os alle som Brødre at vandre,
At elske — og aldrig at hade — hverandre.

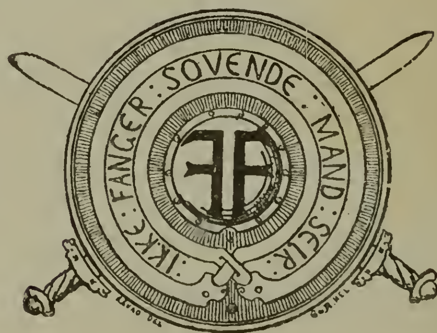
Skal lære os, at vi er Lemmer på
Det samme Legeme, store og små;
At intet Ledemod kan være trygt,
Så snart kun et eneste føler sig sygt;
At samme Dommedag vænter os alle,
Så stå må vi sammen og — sammen falde.

At Afmagt der er kun i Vold og Nid,
At Hovmod er blottet for Mandevid,
At den, som misunder, er aldrig glad,
At den, som nedtrykker, straks høster Had,
At Kærlighed ene er Glædens Kilde,
At Lykken kun gror for de Hjærter milde.

Men först og sidst den os lære skal
At nemme som voksne Börn vort Kald:
At elske vort Folk og at elske vort Land,
Dets lyngklædte Bakker, dets skovklædte Strand,
At **leve** for Danmark, det lille, det kære,
At **dø** for Danmark, dets Frihed og Ære!

24. Oktbr. 1886.

Frederik Barfod.

Efterskrift.

Dette Udvalg af Grundlovssange fremtræder som et naturligt Sidestykke til „*Digte til Kong Christian IX*“, som jeg i afvigte Forår med Allerhöjeste Tilladelse udgav til Indtægt for Fædrelandets Forsvar, og det udkommer derfor på samme Måde og i samme Öjemed. Skönt jeg med Flid har søgt overalt, hvor jeg kunde vænte at finde Grundlovssange fra de forløbne 36 År, tör jeg dog ingenlunde påstå, at jeg har været heldig nok til at få enhver Sang med, som fortjænte at gemmes. Jeg vil derfor også være taknemmelig for at blive gjort opmærksom på Sange, som ere undgåede mig og måske en anden Gang kunde bringes frem igen.

Ved Valget af Sangene har det poetiske Hensyn jo ganske naturligt været det overvejende, om end også andre Hensyn har måttet göre sig gældende. Jeg skal kun i Forbigående bemærke, at jeg selvfølgelig ikke har optaget nogen af de Sange, der i de senere År ere fremkomne fra en vis Side, da alene Sömmelighedshensyn forbød at optrykke mange af disse, da man ingen Glæde vilde kunne have af at læse dem og ingen sikkert brød sig om at gemme dem.

Digtene ere ordnede i Tidsfølge således, at de ere opførte under det År, i hvilket jeg först har fundet dem brugte.

Også for denne Samlings Vedkommende må jeg bringe en Tak til Dhrr. Boghandler *O. B. Wroblewsky*, Dr. phil. *V. Bergsøe*, Boghandler *J. L. Thaarup* og Cand. phil. *N. Bøgh* for den Velvilje, hvormed de have givet mig Adgang til deres store Visesamlinger, ligesom jeg

også takker alle, kendte og ukendte, der have sendt mig Sange og derved medvirket til Bogens Fremkomst.

Det er mig dernæst en inderlig Glæde, ligesom da „*Digte til Kong Christian IX*“ udkom, at kunne meddele følgende med Hensyn til Udgivelsen af „*Grundlovssange, 1850—1886*“:

For at støtte den gode Sag, den Sag, som burde fylde enhver ærlig dansk Mands og Kvindes Tanke og Gerning tidlig og silde:

Vort værgeløse Fædrelands Forsvar,

er der *som Gave* skænket til dette Foretagende:

Alt *Papiret*, dels fra „*Höjres Forretningsudvalg*“ og dels fra Venner af Sagen ved Hr. Grosserer *Claus L. Smidt* og Hr. Grosserer *Aug. Mottlau.*

Alt *Bogtrykkerarbejdet* fra Hr. *H. H. Thiele,* Valkendorfsgade 7.

Alt *Bogbinderarbejdet* fra Hr. *R. C. Lynge,* Pilestræde 47.

Tegningen til Titelbilledet fra Hr. Professor *H. Olrik.*

Træskærerarbejdet fra Hr. Trykkeriejer *Jul. Hoffensberg,* Købmagergade 44.

Distributionen fra Hr. Boghandler *O. B. Wroblewsky,* Nytorv 19.

Når jeg så kan tilføje, at *hele den brave, forsvarsvenlige Del af den danske Dagspresse* frit optog Opfordringen om at indsamle og indsende Digte, vil man af denne Redegörelse se, at:

Hele Indtægten af „**Grundlovssange, 1850—1886**“ *uden Afkortning kommer Forsvarssagen til Gode ved fædrelandssindede Mænds kærlige og uegennyttige Offervillighed.*

En inderlig og hjærtelig Tak til alle og hver enkelt

Oktober 1886. fra

Udgiveren.

INDHOLD.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BRIEF
PTB
0041474

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 11 07 22 02 001 5